

جیابونهوهی کوردستان و پیکھینانی دهوله‌تی سهربه‌خو

پیویستی به هاتنه مهیدانی هیزو نیراده‌ی خه‌لکی کوردستانه!

نوری بهشیر
n.bashir3@ukonline.co.uk

هاتنه مهیدانی خه‌لکی کوردستان بۆ دیاریکردنی چاره‌نوی خویان و سه‌رجه‌م کۆمه‌لگا، يەك مەسەله‌یەی گەوره‌و بپیارده‌ر، مەسەله‌یەکە نەدووره دەسته‌و نەخه‌بیال، تەنیا گەرانه‌و بۆ دهوره‌یەکی کورتی دهوره‌ی 16 سالی راپردوو، خه‌لکی کوردستان ئەم هاتنه مهیدانه و هیزو خوی نیشانداوه، چ لەئازاری سالی 1991 کە خه‌لکی کوردستان توانی هیزه‌کانی ھارتین و دیكتاتورترین رژیمی ئەم سه‌رده‌مە کەرژیمی بەعس بوبو ھەلپیچى و دەست بۆ

مەسەله‌ی دەسەلات و بەریوھبردنی کۆمه‌لگا بەریت لەریگای دەسەلاتداریانه‌و لهشوراکان دا، ھەروه‌ها له‌چەند سالی راپردودا هاتنه مهیدانیان بەدزی ئیسلامی سیاسی، وە نیشاندانی هیزیان بەناره‌زایه‌تی و خوپیشاندان بۆ خواسته‌کانی ئاواو کارهبا و سوتەمەنی و موچە و دزی شەری ناوخوو بەدزی گەندەلی، وە داسەپاندی زۆریک له‌خواست و داواکاریه‌کانیان بەسەر ئەحزابی کوردى دەسەلاتداردا.

باسەکانی جیابونهوهی کوردستان و پیکھینانی دهوله‌تی سهربه‌خوش، لەگەن هیزو نیراده‌ی خه‌لکی کوردستان و هاتنه مهیدان، پەیوەندیه‌کی توند بەیکیانه‌و دەبەستیتەوە، وە مەسەله‌یەکی چاره‌نوسازه بۆ ئاینده‌کۆمه‌لگا، وە هەردووکیان تەممو مژو چەواشەکاری و تەوهەومیکی زۆری لەسەر دورستکراوه لەلایەن ناسیونالیزی کوردو بزوتنەوەکەیانه‌و، تا بەمەسەله‌ی جیابونهوهی کوردستان دەگەریتەوە ئەم دهوره‌یە پیشۇو كەم تازۆریک باسى لەسەر کراوه، وە زەرورەت و لایەنە جۆراوجۆرەکانی تا حەدیک خراوەتە بەرباس، بەلام ئەوەی تا ئىستا لەزىر کارىگەری و تەمومۇ و شىۋاندىن و پاشەكىشەدايە، ئەویش خه‌لکی کوردستان و هیزو نیراده‌و هاتنه مهیدانیانه بۆ دیاریکردنی چاره‌نوی خویان بەدەستى خویان، ئەم هیزو نیراده‌یە دەتوانیت چاره‌نوی کۆمه‌لگا بەباریکدا بەریت كەجیاوازه له‌وھی كەبزوتنەوەی كوردایەتى و حىزبەکانی دەيانەوی بەرەو شوپىنىكى ترى بەرن كەفازانج و بەرژوەندى خویانى تىدایە هىچ پەيوندى بەخه‌لکی کوردستانه‌و نىيە، چاره‌نوسىكى كەخه‌لک دەيانەوی دىيارى بکەن زۆر له‌وھ جیاوازه كەئەحزابى بزوتنەوەی کوردایەتى گەمە لەسەر دەگەن، لەبەر ئەوەی بەرژوەندىهك كەئەحزابى کوردى دەسەلاتدار ھەتى هەمان بەرژوەندى نىيە كەخه‌لکی کوردستان ھەيانە و خوازىارن لەزىانىكى باشتى، لەدزايەتى كەردنى كۆنەپەرسى و ياساكانى دزى ژن و هەتا لەجیابونهوهی کوردستان و پیکھینانی دهوله‌تى سهربه‌خو، ھەر ئەمەشە واي گردوه كەريگە نادریت ئەم هیزه بىتە مهیدان و رېگرى بۆ دروستىدەگریت و سەركوت دەگریت.

که واته ریگای هاتنه مهیدانی خهلك له کویدايه، ئايا بهتهوهوم و کونترولیك کهئه حزابی ناسیونالیزمی کورد ساحهی کوردستانیان داگیرکردوه، ئەمریکایان کردوه بههیزی رژگاریکه، خهلكیان پاشهکشه پیکردوه و سهروهت و سامانی کۆمهلگایان خستوتە ژیردستی خویانهوه ریگه به خهلك نادریت بینه مهیدان و خوی چۆنی ئەویت ئاوا چارهنوسى خوی دیاري بکات، ئايا هیچ هیزیک لەمەیداندا هەیه لهپشت سهربى خهلكهود بیت بۇ ئەوهی کۆمهلگا بەرەو جیگایکی تر بەرن کەناسیونالیزمی کورد و حیزبەکانی نایانهويت، ئايا جیگای خهلكی کوردستان لای ئەحرازی کوردى چى يە؟ ئەمانه و چەندىن پرسیاری تر دەکرى بەمیشکی هەر کەسیکدا بیت، وە رەنگە بههۆی تەوهوم و بیئرادەيیەك کە بەسەر خهلكدا تەحمىل کراوه، هاتنه مهیدانی ئەم هیزە میلیونیه قورس و نادیدە بیتە بەرچاو، بەلام ئەوانەش بەشىکە لهو تىروانیه و سیاسەتەی کەسەپاندویانه بەسەر کۆمهلگادا دەکریت ھەمووی بەرەویتەوەو خهلك رژگار بیت لیيان.

سەرەتا ئاماژدەیەك بۇ گەورەبى ئەو هیزە ملیونیهی خهلك و جیگاو ریگای خهلك و ھېزو ئیرادەيان ترسى ئەحرازی ناسیونالیستى کورد لىي، زیاتر باسەکە له جیگای خوی دادەنیت. ئەوه راستیەکە کە حیزبە ناسیونالیستە کوردهکان، ج لەماوهى 16 سالى دەسەلاتى شاريان، ج لەماوهى شاخياندا، کونترۆلى ساحەی سیاسیان بەجۆریک کردوه نەك بەوهی کەھەر حیزبیک لەچوارچیوھى سیاسەت و بىرکردنەوهى ناسیونالیستى کوردو بەمشەخەصى يەکىتى و پارتىدا نەبیت ناتوانىت بەئاسانى جیگای بیتەوە، بەلگو تەنیا بۇ يەکجارىش ریگایان بەخەلگى کوردستان نەداوه کەنەك هیزى خویان بەیىننە مهیدان و بىرلەچارهنوسى خویان بکەنەوه، وە ئەگەر خهلك ئەم هیزەيان نىشاندابىت، هەتا بۇ خواتە پۇزىانەبىه کانىشيان هاتبىنە مهیدان، ئەوا سەركوت کراون و پاشەکشەيان پیکراوه، وە دەيان شتىان بۇ دروستکراوه ناوزەدکراون بەوهى ئەوه دەستىپەك لەپشت ئەو کارەيانەوه ھەيە، وەتا سالى 2003 كەپزىمی بەعس مابۇو، خهلكیان بەوه دەمکوت و سەركوت دەگرد كەپزىمی بەعس لەودىو سنورەكانەوهى و ئەگەر ئەو حىزبانە بىزۇتنەوهى كوردايەتى نەبیت ئەوا صدام و هېزەکەى سئور دەبەزىنیت و دېتەوە كوردستان، يان لەماوهى 16 سالى دەسەلاتياندا خویان دەسەلات و حکومەت و پەرلەمانيان بەساوا ناودەبەن، بەلام لەولادە دەولەتى ملیونىر و مليادىرەكان دروست دەکەن و هەركەس لەدەورى سیاسەتى ئەوان بخولىتەوە بەرگرى كويرانە لەوان بکات يان فايىدارو عەشايەر و شىخ و مەلا بن، خراوەتە لای سەرەوە سەروهت و سامانى کۆمهلگایان خستوتە بەرددەستيان و گەندەلیان كردۇتە دياردەيەكى سەرتاسەرى لەکۆمهلگادا، وە ئىستاش خهلك بەوه دەترسىن و سەركوت دەکەن كەدەولەتىكى فەومى عەربى ئىسلامى كەخویان لەگەل دەستەوتاقمى ئىنسانكۈزى صدرەو بەدرو مجلىسى ئەعلاو مالكىدا دروستيان كردوه، دان بەمافەكانى خهلك کوردستان و مادە 140 دانانىن و خهلكیان لەدەورى سیاسەتى فدرالىزمى شىكتخواردوی خويان تەھوھوم پیکردوه ! ... راستىەکەشى ئەوهى كەخودى ئەو حىزبانە نایانهوى خهلكى کوردستان بىنە مهیدان، نایانهوى خهلكى کوردستان خوی رېكبات و هېزنىشانىدات بۇ چارهنوسى خوی بەدستى خوی دیارييکات،

ئەگەر خەلگى كورستان بىتە مەيدان و هيىزيان يەكىخەن، ئەوا دەسەلات و بەرژەوندىيەكانى ئەوان دەخاتە ژىر پرسىارەوە ئەبىت بارەگاو بنكەكانىيان بېيچەنەوە كورستان جىھەيلەن، لەبەر ئەوهى خەلگى كورستان نەكورستان دەبەستەوە بەعىراقىكى عەربى قەومى و ئىسلامىيەوە، نەلەچۈرچىۋە سىاسەتى ئەمرىكا و دەولەتلىنى ناوجەكەدا خۆيان دەھىلەنەوە، بەلکو خەلگ دەست بۇ رىگا چارەي نىھايى لەجىابونەوە كورستان و پىكەيىنانى دەولەتلى سەربەخۇ دەبات، كەبۇ ھەمىشە لەكىشەي دەرەجەدۇرى و يارىكىردن بەچارەنوسى رىزگارى بىت.

بەكورتى هيىزى خەلگ و بزوتنەوەكەيان بۇ ئەحزابى بزوتنەوە كوردىيەتى ئەوندىيە، كەلەكتى ھەلبازاردىدا دەنگ بەدن بۆيان و بىانكەنەوە بەھىزى سەركوت بەسەر خۆيانەوە، يان خەلگى كورستان و رىزى مليونىيان ئەوندىيە كە ئەوان ساتو سەوداي پىيۆ بەكەن لەھاوكىشە سىاسىيەكانى ناوجەكەو عىراقدا. بەلام هيىز و ئيرادەي خەلگى كورستان لەوە زياڭىرە لەوە گەورەترو بىرياردىرتە، خەلگ تەجروبەي هيىزى خەلگىيان لەتەيمۇرى شەرىقى لەبەرەستىدايە كە خواستى جىابونەوەيان سەپاند بەسەر ئەمرىكا و يۈئىن و كۆمەلگاى نىيودەلەتىدا، خەلگ تەجروبەيەكى دەولەمەندى خۆيان ھەمە لەرپەرىنى ئازارى 91 و ناردەزايەتىيەكانى چەند سالى راپردودا بۇ خواستەكانىيان و داسەپاندى بەسەر ئەحزابى دەسەلاتداراد، خەلگ تەجروبەي ئىستاي ھەمە بەذى دەسەلاتداران و فەرەنگىكى كۆنەپەرسى ناموسپەرسى كەبەسەر كۆمەلگادا سەپاندويانەو ڙى بەپى بەردباران دەكىرىت و ھەممۇ حىزبەدەسەلاتداران و كۆنەپەرسىتەيان شەرمەزاركردۇدە كەنەتوانن ھەلۋىست دەرنەپەن لەبەرامبەر ئەو كارە دىزى ئىنسانى و دىزى خەلگىيە لە كورستاندا لەزىر حاكىمەتى ناسىونالىزمى كوردو حىزبەكانىدا دەگۈزەرى.

لەكوتايىدا بلىم هيىزى خەلگى كورستان هيىزى مليونىيە، هيىزىكە كەلەدرەوە سىاسەت و بەرژەوندىيەكانى حىزبە ناسىونالىستىيەكاندىيە و ئەبىت خۆى لەتەوق و تەمومۇر قازانچى حىزبایەتى و كورسىيەكانى ئەوان رىزگار بکات، ئەو هيىزە هيىزىكى شاراوهىيە و ئەبىت دەركەۋىت، ئەو هيىزە مليونىيە هيىزى كرييكاران و زەحەمەتكىشانى كورستانە كەدەتوانىت بەخۆسازدان و هاتنەمەيدانى چارەنوسى كۆمەلگا و خۆشكۈزەرانى بەرە شۇينىكى تر بەرىت، خەلگى كورستان قازانچى لەوەدايە كەنەچىتە ناو شەرىك و سینارىيۆيەكى رەشەوە كەلەعىراقدا ئەمرىكا و ھاوبەيمانانى بە ئەحزابى ناسىونالىستى كوردىشەوە بە وجودىان ھېنناوه، خەلگى كورستان دەتوانىت بىرياردىر بىت لەجىابونەوە كورستان و پىكەيىنانى دەولەتلى سەربەخۇدا.

لەو نىيودا كۆمۇنizمى كرييكارى و حىزبەكەي لەگەن ئەم هيىزە مليونىيە خەلگدايە وە باودەر عەزىمى بەھىزى خەلگى كورستان ھەمە بەھىزى چارەنوسازى دەزانىت، كۆمۇنizمى كرييكارى سازدانى هيىزى خەلگ و هاتنەمەيدانى بەبىرياردىر دەزانىت لەجىابونەوە كورستان و پىكەيىنانى دەولەتلى سەربەخۇ بۇ رىزگاركىردى خەلگى كورستان لەدەرەجە دۇرى و سەركوت و كوشت و كوشتارى جارىكى كە بەناوى قەومىيەوە، ھەر ئەمەشە بىريار دەدات لەدەركىشانى كورستان لەسینارىيۆيەكى رەش كەلەعىراقدا مەوجودە.

Dengekan